

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVIVALDYBIŲ ADMINISTRACINĖS PRIEŽIŪROS
ĮSTATYMO NR. VIII-730 2, 4, 7, 8, 9, 11, 13, 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP-20-1152, 20-1153; TAIS NR. 20-5807(2), 20-5808(2))**

2020-07-14 Nr. NV-1942

Vilnius

Projekto rengėja – Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Siekti efektyvesnės savivaldybių veiklos administracinės priežiūros tobulinant Vyriausybės atstovų veiklos organizavimą.

Dabartinė situacija. 2019 m. liepos 2 d. įsigaliojo naujos redakcijos Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymas, nustatęs svarbius Vyriausybės atstovų veiklos pokyčius: vietoje 10 Vyriausybės atstovų tarnybų (biudžetinių įstaigų), kuriose dirbo nuo 3 iki 8 darbuotojų (įskaitant Vyriausybės atstovus), įsteigta 1 Vyriausybės atstovų įstaiga; nustatyta, kad savivaldybių administracinę priežiūrą vykdo 5 Vyriausybės atstovai (po 1 dvejose apskrityse) iš kurių vienas yra ir Vyriausybės atstovų įstaigos vadovas; numatytos nutolusios darbo vietos regionuose; pakeistas Vyriausybės atstovų statusas.

Naujajai Vyriausybės atstovų įstaigai veikiant jau metus ir praktikoje taikant naujos redakcijos įstatymo nuostatas, iškilo poreikis įvertinti ir tobulinti kai kurias įstatymo nuostatas.

Projekto esmė. Projektu siūlomi pakeitimai:

- siekiant efektyvesnės savivaldybių administracinės priežiūros ir įvertinus didelį Vyriausybės atstovų įstaigos vadovui tenkantį darbo krūvį (dviejų apskričių savivaldybių administracinę priežiūrą, dalyvavimas savivaldybių tarybų posėdžiuose, Vyriausybės atstovų įstaigos darbo organizavimas, personalo valdymo ir vidaus administravimo klausimų sprendimas ir kt.), siūloma tolygiau paskirstyti Vyriausybės atstovų veiklos apimtis, **padidinant Vyriausybės atstovų skaičių iki 6**, šeštajam Vyriausybės atstovui priskiriant savivaldybių **administracinę priežiūrą Vilniaus miesto savivaldybėje ir jis būtų Vyriausybės atstovų įstaigos vadovu**;
- siekiant supaprastinti žmoniškųjų išteklių valdymo procedūras: Vyriausybės atstovų laikino pavadavimo reglamentavimą – siūloma, kad **laikinais Vyriausybės atstovą pavaduotų kitas Vyriausybės atstovas pagal Ministro Pirmininko patvirtintą grafiką** (atitinkama nuostata ir dėl Vyriausybės atstovų įstaigos vadovo pavadavimo), kiti sprendimai, susiję su Vyriausybės atstovų veikla – įforminami Ministro Pirmininko rezoliucija;
- **papildyti Vyriausybės atstovo teises**: nustatyti, kad Vyriausybės atstovui kreipiantis į savivaldybės administravimo subjektus dėl informacijos apie jų veiklą įgyvendinant įstatymus ir vykdant Vyriausybės nutarimus pateikimo, šis prašymas turi būti įvykdytas per Vyriausybės atstovo nustatytą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 7 darbo dienos; teise dalyvauti kitų viešojo administravimo subjektų organizuojamuose posėdžiuose; teise įgalioti Vyriausybės atstovų įstaigos valstybės tarnautoją atstovauti teisme, kai į teismą kreipiasi Vyriausybės atstovas, įgyvendindamas jam suteiktus įgaliojimus;
- **atsisakyti skirtingų** motyvuoto teikimo ir rašytinio reikalavimo, pateikto **kolegialiam ar nekolgialiam savivaldybės administravimo subjektui, svarstymo terminų**, nustatant, kad savivaldybės administravimo subjektas Vyriausybės atstovo motyvuotą teikimą ir

rašytinį reikalavimą turi apsvarstyti ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo teikimo ar reikalavimo gavimo dienos;

- dėl praktikoje pasitaikančių atvejų, kuomet savivaldybės dėl objektyvių priežasčių negali įvykdyti tam tikrų veiksmų ar priimti sprendimų įstatyme ar Vyriausybės nutarime nustatytu terminu (o jų motyvuotų prašymų pratęsti veiksmų įvykdymo terminus Vyriausybės atstovai negali, nes neturi tokios teisės), siūloma, kad, jei savivaldybės administravimo subjektas pateikia informaciją, kad imtasi būtinų veiksmų, **Vyriausybės atstovas konstatavęs, kad tai atlikti yra vengiama, per vieną mėnesį turi kreiptis į teismą;**
- papildyti Vyriausybės atstovų socialines garantijas, **numatant 2 mėnesių vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinę išmoką** pasibaigus Vyriausybės atstovo kadencijai, jeigu jis nepaskiriamas kitai kadencijai;
- siekiant vienodos administracinės priežiūros praktikos, papildomos **Vyriausybės atstovų įstaigos vadovo funkcijos** įpareigojimu **užtikrinti vienodos savivaldybių administracinės priežiūros praktikos** formavimą;
- nustatyti, kad apibendrinta Vyriausybės atstovų ataskaita pateikiama Vyriausybei ne vėliau kaip iki balandžio 1 d.;
- siūloma projekto įsigaliojimo data – 2021 m. sausio 1 d. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės atstovas Vilniaus ir Alytaus apskrityse paskirtas į pareigas 5 metų kadencijai, ir siekiant užtikrinti jo teisėtus lūkesčius eiti pareigas visą numatytą kadenciją, nustatyti, kad Vyriausybės atstovas Vilniaus ir Alytaus apskrityse toliau eina Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrityje, išskyrus Vilniaus miesto savivaldybę, ir Alytaus apskrityje pareigas.

Derinimas. Projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Finansų ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Teisingumo ministerijai, Vyriausybės atstovų įstaigai, Lietuvos savivaldybių asociacijai. Projektas patikslintas pagal institucijų pateiktas pastabas, neatsižvelgta į Finansų ministerijos pateiktus siūlymus reglamentuoti Vyriausybės atstovų skyrimo terminus ir dėl išeitinės išmokos Vyriausybės atstovams mokėjimo atvejų (pasibaigus kadencijai ir jo nepaskyrus kitai kadencijai) diferencijavimo dėl nepatenkinamų veiklos rezultatų, taip pat į Teisingumo ministerijos siūlymą Savivaldybių administracinės priežiūros įstatymą dėstyti nauja redakcija.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom. Projektas Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Pastebėtina, kad galiojančiame Savivaldybių administracinės priežiūros įstatyme yra nustatyta, kad Vyriausybės atstovus skatina Ministras Pirmininkas potvarkiu, tačiau šiame įstatyme skatinimo priemonės nėra aptartos, taip pat skatinimo nenumato ir Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymas. Vis dėlto manytina, kad ir valstybės pareigūnai galėtų būti skatinami už nepriekaištingą pareigų atlikimą, pavyzdžiui, jiems galėtų būti skiriama padėka ar vardinė dovana, svarstyti ir vienkartinė piniginė išmoka (numatant tam tikras mokėjimo sąlygas). Siūlytume atitinkamai papildyti projektą.

Siūlome įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2020 m. liepos 9 d. išvadoje Nr. NV-1915 pateiktas pastabas ir pasiūlymus ir projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė